

مردم ایران اغلب علاقه مند هستند که این لحظه را در مکان مقدسی حضور داشته باشند تا دعاها و آرزو هایشان به سبب قدسیت مکان بر آورده گردد

چهارشنبه سوری آیین کهن ایرانیان

در خصوص واژه چهارشنبه سوری باید گفت که این عبارت ترکیبی است از «چهارشنبه» به عنوان پنجمین روز هفته و «سور» که در زبان و ادبیات فارسی و برخی گویش های ایرانی به معنی جشن و مهمانی آمده است.

در روایتی سابقه آتش افروزی به زمان حضرت زردشت منتسب شده است و براساس حساب ستاره شناسی زردشت در سال ۱۷۲۵ پیش از میلاد تحویل سال، ظهر روزی مطابق با سه شنبه، نیمه صبح، جزء سال پیش به شمار می آمده و نیمه پس از ظهرش جزء سال نو بوده است. با حساب آغاز روز از نیمه شب، چهارشنبه فردای آن روز نوروز و اول سال بوده و شب چهارشنبه را به این مناسبت جشن می گرفتند و آتش روشن می کردند و به این ترتیب شب چهارشنبه سوری نامیده شده است.

دکتر محمد حسین ابریشمی در خصوص ریشه های تاریخی چهارشنبه سوری می گوید: «تردید نیست که ریشه و اصل این مراسم به ایرانیان عصر باستان می پیوندد، اما بدان لحاظ که ایرانیان قدیم برای روزهای ماه، سی نام پارسی داشتند و ایام هفته به صورت (شنبه، یکشنبه،... و جمعه) نبود باید بعد از اسلام، مصداقی موضوعی یا قرین به وقایع و پندارهای کهن ایرانی، پیدا شده باشد که مراسم آن به عنوان (سوری) یا (چهارشنبه سوری) شکل بگیرد.»

از سوی دیگر هاتری ماسه، شرح جالبی درباره چهارشنبه سوری دارد او می گوید: «این رسم شاید یادگار دین زردشت باشد اما شیعیان طور دیگری تعبیر کرده اند. به عقیده آنها، مختار که به انتقام خون امام حسین (ع) برخاست، در آن شب، برای آگاهی یاران خود دستور داد که آتش بر بام خانه های خود روشن کنند. به هر حال چنین به نظر می رسد که این آتش سبب نامگذاری آخرین چهارشنبه سال باشد، زیرا سوری همان سرخی است و چهارشنبه سوری یعنی چهارشنبه سرخ و آتش. باید گفت که گستره برگزاری جشن چهارشنبه سوری، حوزه حضور فرهنگ ایرانی را نشان می دهد.»

این گستره نه تنها کشور ایران بلکه در سرزمین های زیرین تشکیل می شود: شرق و شمال عراق (کردستان غربی) شمال سوریه، ترکیه، جنوب روسیه (لغستان و چچنستان) آذرب

این گستره نه تنها کشور ایران بلکه در سرزمین های زیرین تشکیل می شود: شرق و شمال عراق (کردستان غربی) شمال سوریه، ترکیه، جنوب روسیه (لغستان و چچنستان) آذرب

نگاهی به آیین استقبال و بدرقه نوروز

عکس: حمیده فلاحتکاری

از نظر معنایی نوروز به معنی روز جدید است. در واقع آنهایی که دیروز و گذشته ای غمگین داشتند سعی می کنند روز نویی را با اندیشه ای نو برای تغییر و پویایی شروع کنند و کسانی که دیروز خوبی داشتند، روز نو بهتری را با امید و آرزو دنبال می کنند. شاید نوروز گلوگاه دیروز، امروز و فرداهاست. ما گذشته را به آزمون می گذاریم و روز نویی را که ممکن است لزوما یکسره همراه خوشی و سلامت نباشد را با امیدواری و نگاه به آینده ای روشن شروع می کنیم.

بی گمان نوروز به دوران کهنی مربوط می شود که خورشید نزد اقوام هند و ایرانی ایزدی بزرگ به شمار می رفت و آیین نوروز یکی از مراسم دینی مربوط به این ایزد بوده است. اما با توجه به نهضت هایی که در ایران بعد از اسلام به وجود آمد و سلسله هایی که به پادشاهی رسیدند، آداب و سنن مربوط به نوروز را با اختلافات جزئی در سراسر ایران رواج دادند و از دورانی به دوران دیگر سپردند. به نظر می رسد شکل و محتوای مراسم هم در طی قرون تغییر یافت و به شکل امروزی درآمد به طوری که آنچه امروز با عنوان مراسم نوروزی اجرا می شود تلفیقی از آیین های باستانی و سنت های اسلامی است. به طور مثال اضافه شدن قرآن به سفره هفت سین، خوانده شدن دعای تحویل سال، قرائت قرآن هنگام تحویل شدن سال، خواندن نماز و غسل کردن و سایر آداب از نشانه های اسلامی شدن این مراسم نزد ایرانیان مسلمان است. در متون مختلف بویژه در کتاب بحارالانوار احادیث و روایت های چندی در باب نوروز نقل شده است. شاید معروف ترین روایت در مورد نوروز روایت «معلى بن خنيس» از امام صادق (ع) باشد. امام صادق (ع) به او فرموده بودند: نوروز، روزی است که پیامبر اکرم (ص) در غدیر خم برای ولایت امیرالمومنین (ع) از مردم پیمان گرفت. روزی است که آن حضرت بر خوارچ نهران پیروز شد و روزی است که قائم ما ظهور خواهد کرد.

معمولا مردم برای استقبال از نوروز، خانه و کاشانه را